

Stichting Grenslandmuseum

Beleidsplan 2018 - 2022

BESTUUR STICHTING GRENSLANDMUSEUM

December 1, 2017

Beleidsplan 2018 - 2022

Inleiding

Het huidige culturele en politieke klimaat in Nederland verandert en dwingt instellingen en dus ook musea om creatief aan de slag te gaan. Erfgoedinstellingen moeten zich de komende jaren herbezinnen op hun toekomst. Vaststaande subsidies behoren tot het verleden en cultureel ondernemerschap is de toekomst. Grenslandmuseum wil daarom een toekomstplan presenteren waarin haar ambities worden uitgesproken. Het museum wil een inspirerend centrum zijn voor de grensstreek en in die hoedanigheid als belangrijk bezoekerscentrum voor de oost Achterhoek en Kreis Borken fungeren. Dit is uitgangspunt geweest bij de planvorming en heeft geleid tot onderstaande keuzes voor de toekomstvisie. Op hoofdlijnen kiest het Grenslandmuseum ervoor om zich verder te ontwikkelen op vier terreinen:

Duidelijke positionering museum

Museumpresentatie & activiteiten

Communicatie & marketing

Cultureel ondernemerschap & professionalisering

Doelstelling Grenslandmuseum:

Het Grenslandmuseum heeft tot doel het behoud en bevorderen van historische waardevolle zaken, zowel roerende als onroerende. Zij tracht dit doel te verwezenlijken door opsporing, restaureren en beheer van de hier bovengenoemde zaken en deze eventueel in eigendom te verwerven. Het museum maakt zich sterk om de verworven historische stukken / cultuurerfgoed aan de samenleving te tonen en hun belangstelling te wekken.

Bedrijfsvoering:

1/ bestuursleden:

Voorzitter:	Berend Enserink
Secretaris:	Hannie Ormel
Penningmeester:	Theo Diepenbroek
Bestuurslid:	Eppie Blauw
Bestuurslid:	Herman Kobes
Bestuurslid:	Sonja Rexwinkel

Mailadres:

fam.enserink@gmail.com
h.ormel@hetnet.nl
atdiepen@planet.nl
elblauw@kpnmail.nl
h.kobes@aalten.nl
rexwinkelsonja@gmail.com

2/ Vrijwilligers:

Voor publiekstaken beschikt het Grenslandmuseum over 32 vrijwilligers

Werkgroepen:

In samenwerking met de vrijwilligers (en ook met het bestuur) wordt er met werkgroepen gewerkt. Elke werkgroep neemt de verantwoordelijkheid mbt. een specifieke museumtaak.

Werkgroep exposities en evenementen

Werkgroep collectie beheer en behoud en oudheidkunde (in ontwikkeling)

Werkgroep educatie(samenstelling lesmateriaal – basis en voortgezet onderwijs) en presentie

Werkgroep secretariale ondersteuning

Werkgroep communicatie (p.r., social media, vertalen documentatie Engels – Duits – Frans)

Werkgroep technische dienst (onderhoud en restauratie museumstukken)

Werkgroep beheer Grenslandmuseum (in ontwikkeling)

Werkgroep horeca (in ontwikkeling)

Werkgroep BHV en CHV

Financiën:

Het Grenslandmuseum ontvangt jaarlijks een gemeentelijke subsidie ter ondersteuning van de exploitatie van het museum en staat open voor donaties, legaten en schenkingen. Het Grenslandmuseum werkt non-profit en heeft geen winstoogmerk. De bestuurders en vrijwilligers ontvangen geen beloning voor hun werkzaamheden. Opgemerkt dient te worden dat de huurlasten in 2017 – 2018 hoger kunnen zijn. Het bestuur van het Grenslandmuseum zoekt naar mogelijkheden voor aanvullende financiering, onder meer door de mogelijkheid te onderzoeken om kleinschalige horeca activiteiten te ontwikkelen, een stichting “Vrienden van het Grenslandmuseum” op te richten en te streven naar ANBI status en Arboproef. Het laatste is pas mogelijk naar omwandeling van het Grenslandmuseum in een stichting.

Huidige hoofdthema van de presentatie:

Het Grenslandmuseum heeft als hoofd thema: het leven met en aan de “landsgrens” en de geschiedenis van de grensbewoners Dinxperlo / Suderwick – Oost-Achterhoek / Nordrhein-Westfalen.

Het Grenslandmuseum biedt een overzicht over grensoverschrijdend leven en werken in het verleden en in het heden. De periode 1914 – 1945 (1^e en 2^e wereldoorlogsperiode) heeft de specifieke aandacht. Het museum is uniek in Nederland en de grensstreek, zeker gezien de grensoverschrijdende familiebanden tussen de families uit Dinxperlo (NL) en Suderwick (D).

Huidige situatie

Het erfgoedaanbod in de grensregio is groot en het publiek wordt steeds kritischer. Een levensvatbaar erfgoedconcept moet enerzijds een kwalitatief hoogstaand aanbod bevatten, gericht op duidelijke doelgroepen die worden verrast, geprikkeld en uitgedaagd. Anderzijds is een structurele en doordachte marketing- en communicatiestrategie essentieel om nieuwe bezoekers te werven en vast te houden. Bij de werving van bezoekers blijkt steeds weer dat een randprogrammering bij een tentoonstelling net zo belangrijk is als de tentoonstelling zelf. Met de beperkte financiële

mogelijkheden en uitgangspunten in gedachten wil het bestuur ervoor zorg dragen dat het Grenslandmuseum ook voor de toekomst aantrekkelijk blijft en een nog steviger factor wordt op cultureel maatschappelijk en economisch gebied. Daarvoor zijn wel een aantal stappen nodig:

Formulieren van missie

Profilering

Samenwerking

Professionalisering

Beleidsplan (met vrijwilligers-, tentoonstellings-, collectie- en verzamelbeleid)

Certificering (Nederlandse Museumvereniging)

ANBI status en Arboproef

Huisvesting

Ad 1 Missie

Het Grenslandmuseum neemt binnen de landelijke musea en in kring van regionale musea in de Achterhoek, een vrij unieke plaats in, omdat het de enige plek is waar facetten van de grens op locatie (on the spot) op een publieksgerichte en educatieve manier naar buiten kunnen worden gebracht. Naast de vaste collectieopstelling over de geschiedenis van de grens is er ook ruimte om in te gaan op de bewonersgeschiedenis, overeenkomsten en verschillen en de bijzondere gebeurtenissen in het verleden.

Het Grenslandmuseum wil als professioneel opgezet museum de bijzonderheden en kansen van de bijzondere ligging, aan een zo breed mogelijk publiek laten zien. Door de huidige situatie zo interactief mogelijk en aan de hand van de collectie, vanuit haar geschiedenis te belichten, wil het museum het historische besef van zowel de fysieke als virtuele bezoeker vergroten. Het bestuur wil de unieke ligging (in het tweelingdorp en op de grens) als basis verder uitbouwen. Het museum wil het thema van de grensstreek actualiseren en vertalen naar de huidige tijd zodat toeristen een goed beeld krijgen over het wonen, leven en werken in de grensstreek.

Met deze insteek wil het Grenslandmuseum een meerwaarde bieden voor zowel de grensstreek als een internationaal kenniscentrum en levendige plek voor uitwisseling, waar ruimte is voor grenscontacten, originele ideeën en 'gekkigheid'. Waar cultuur, historie en kunst op een verrassende manier onder de aandacht worden gebracht. Daarnaast wil het museum zich nadrukkelijk meer richten op de specifieke behoeften van het onderwijs. Het Grenslandmuseum zal daarbij een permanent oog voor de balans tussen ambitie en realiteit hebben.

Bovenstaande leidt tot een aangescherpte missie met als leus: Het Grenslandmuseum gaat over het samenleven en werken op de grens van Nederland en Duitsland. Het museum draagt bij aan het denken en uitwisselen over deze unieke ligging en de geschiedenis van het tweelingdorp "Dinxperwick".

Ad 2 Profilering en doelgroepen

Het Grenslandmuseum is belangrijk voor de gemeente Aalten waar zij uniek is in den lande door de ligging en opzet en haar positie binnen de samenwerkingsvorm van de gemeente Aalten: grensleven grensbeleven toen, nu en later. Deze bijzonderheden worden nog maar weinig benut maar zijn ook belangrijk voor het beeld van gastvrij Aalten, de ontwikkeling van het toerisme (met name ook de Duitse markt) en de economische ontwikkelingen (vestiging en woonklimaat).

Het museum is open voor iedereen, maar specifiek voor inwoners uit de grensstreek (Euregio), voor de Oost Achterhoek en grensdeel Nordrhein-Westfalen (euregio), voor leerlingen, studenten, bepaalde beroepsgroepen zoals douane en politie. Het museum wil zich in de toekomst steviger profileren als Grenslandmuseum voor zowel Duitse als Nederlandse geïnteresseerden en zich zo meer internationaal profileren. Investeren in divers publieksbereik is daarbij nodig. Een onderzoek van TNS Nipo uit 2015, wijst uit dat meer dan 70% van de Nederlanders het museale aanbod belangrijk vindt maar er niet altijd gebruik van maakt. De uitdaging die musea ervaren is dan ook om, naast het blijven te voldoen aan de vraag en verwachtingen van reeds bereikte doelgroepen (en verleiden tot herhaalbezoek), nieuwe doelgroepen aan te spreken en aan zich te binden met een bevredigende bezoekervaring.

Leisure seekers (latent geïnteresseerde doelgroepen) is daarbij een opkomende doelgroep. Deze heeft een duidelijke voorkeur voor een 'compleet dagje uit' met voldoende faciliteiten en een tot de verbeelding sprekend publieksprogramma. Het is voor de sector belangrijk om de verhalen en nieuwe onderzoeksresultaten invoelbaar te presenteren, te verbinden met de actualiteit en rekening te houden met deze behoeften. De aard en ligging van het Grenslandmuseum bieden daarvoor veel mogelijkheden.

Ad 3 Samenwerking

Het Grenslandmuseum neemt een bijzondere positie in binnen de samenwerking van culturele instellingen in de grensstreek die zich sterk maken voor samenwerking. Allereerst gaat het daarbij om de instellingen waarmee naar buiten getreden wordt en die al verbonden zijn met het Grenslandmuseum vanuit Bewaer 't Olde: Kerkje De Rietstap - het kleinste kerkje van Nederland in Dinxperlo en het museum De Gewolkte Pot bij Ruessink in IJzerlo. Meer dan in het verleden wil het museum ook nadrukkelijk de Dinxperlo'ers en Suderwickers betrekken. Daarbij wordt extra accent gelegd op samenwerking met partijen zoals de Heimatverein Suderwick, het bedrijfsleven maar vooral ook het betrekken van de jeugd en het onderwijs (b.v. Schaersvoorde).

Door intensivere samenwerking denkt het Grenslandmuseum beter haar klanten te kunnen binden en haar klanten naast haar hoofdthema 'Leven met en aan de landsgrens' ook andere interessante collecties / exposities aan te bieden.

Het bestuur van het Grenslandmuseum heeft daarvoor al de samenwerking gezocht met de gemeente Aalten en met de volgende stichtingen en of musea:

Aaltense Musea

Bocholtse Musea / Kubaai(D.)

Koppelkerk, Bredevoort

Privat-Museum Ostermann, Spork / Gutshof Heidefeld (D.) (in ontwikkeling)

GrenzblickAtelier, Suderwick

Museum De Gewolkte Pot - Ruessink, IJzerlo

Ad 4 Professionalisering

Beleidsplan

Om voor de toekomst gereed te zijn is een beleidsplan noodzakelijk. Deze notitie vormt een aanzet daarvoor en geeft inzicht in fase 1 van de planning voor de jaren 2018-2019.

Collectie:

De collectie bestaat uit hedendaagse en historische voorwerpen, documenten en overige bescheiden, die betrekking hebben op het samenleven, werken aan en over de grens (douane, smokkel en ambachtelijk werken). Nadrukkelijk wordt aan deze collectie immaterieel erfgoed toegevoegd in de zin van gebruiken, het dialect, verhalen, etc.

De collectie wordt onderhouden om te bewaren voor toekomstige generaties. Een deel van de collectie wordt tentoongesteld in het museumgebouw Markt 1 te Dinxperlo en een ander deel is opgeslagen in het “oude gemeentehuis” te Dinxperlo. Er wordt voortdurend gelet op klimaatbeheersing – ontvochtigers en thermo – hygrografen worden hiervoor ingezet.

Alle voorwerpen die het museum beheert (in eigendom of geleend) worden geregistreerd en gedocumenteerd.

Voor het doen van aanvragen voor subsidies en opname in activiteitenkalenders is het belangrijk om als erkend museum te kunnen functioneren. De Aaltense Musea zijn onderdeel van de coöperatie Erfgoed Gelderland waardoor zij aanspraak kunnen maken op deskundige ondersteuning. Mogelijk is vanuit deze constellatie daar ook vanuit het Grenslandmuseum een beroep op te doen. In ieder geval is het belangrijk om daarvoor een beleidsplan te hebben met een collectieplan. Concreet uitgangspunt voor de toekomst is tevens dat het Grenslandmuseum toewerkt naar een museum dat opgenomen is in het Nederlands Museumregister (gecertificeerd museum door de Nederlandse Museumvereniging) en zegt daarmee te willen staan voor een bepaald kwaliteitsniveau.

Ambitie en kwaliteit zijn alleen op de lange termijn vol te houden als er sprake is van een helder profiel gedragen door een grote groep betrokkenen en partijen die zich hiervoor actief willen inzetten als ambassadeur, als sponsor, als vrijwilliger. Om deze reden is het ook van belang dat er een vrijwilligersbeleid wordt geformuleerd en dat er wordt gewerkt volgens de code Cultural Governance zoals geformuleerd door OCW.

Ad 5. Huisvesting

Het Grenslandmuseum is momenteel ondergebracht in het pand Markt 1 te Dinxperlo. Het betreft een huurpand dat niet adequaat is ingericht om een professioneel museum te huisvesten. Het bestuur is bezig zich te bezinnen op een betere uitgangspositie voor de presentatie van de geformuleerde missie met zowel de vaste opstelling als tijdelijke expositie en de mogelijkheden voor activiteiten. Onlangs is daarvoor een eerste aanzet gedaan. Er zijn aanpassingen gedaan wat betreft de entree (verplaatst van achterzijde naar voorzijde) de presentatie (ruimer opgezet) en er is een kleine ruimte voor wisselexposities gemaakt. Het betreft echter een huurpand dat in de huidige conditie niet optimaal geschikt is als museum te functioneren; de mogelijkheden blijven beperkt.

Daarbij moet opgemerkt worden dat het Grenslandmuseum door de verhuurder schriftelijk is medegedeeld dat per 1 januari 2018 de huur wordt opgezegd. Het bestuur van het Grenslandmuseum is derhalve naarstig op zoek naar een ander passend onderkomen (± 300 m²). Op dit moment worden hierover gesprekken gevoerd met de Gemeente Aalten om te komen tot een goede oplossing qua huisvesting voor het Grenslandmuseum.

Voornemens en actiepunten op korte termijn:

Entree gelden zijn in 2017 verhoogd – volwassenen á € 3,00 / kinderen tot 12 jaar á € 1,00.

In samenwerking met andere musea wordt gewerkt aan een speciale museumkaart voor een vijftal musea uit de gemeenten Aalten – Bocholt (combiticket).

Opzetten nieuwe, eigentijdse opstelling en profilering van het Grenslandmuseum in samenwerking met mevrouw drs. G. Brethouwer, bureau Ruimte voor Cultuur.

Cursus inrichting exposities opzetten ism. werkgroep Aaltense Musea.

Intensieve samenwerking zoeken met het Privat Museum Ostermann/Gutshof Heidefeld in Spork ism. Aaltense Musea / mevrouw drs. G. Brethouwer.

Het bestuur gaat een aanvraag doen bij de belastingdienst om een Culturele ANBI status te kunnen krijgen (conform voorwaarden; www.belastingdienst.nl).

Het bestuur gaat overleg voeren met Erfgoed Gelderland voor opname in het netwerk kleine musea.

Het bestuur gaat na waar en op welke wijze het museum een adequater onderkomen kan krijgen om de ambities gestalte te geven.

Het bestuur gaat subsidie aanvragen bij de gemeente Aalten voor grensoverschrijdende sociale, educatieve cultuuractiviteiten.

De werkgroepen gaan voor de jaren 2018 – 2019 een evenementen kalender opstellen.

Het bestuur neemt contact op met de directie van de basisscholen en voortgezet onderwijs voor overleg museum expositie- aanbod en passend lesmateriaal.

Ontwikkeling horeca activiteit Grenslandmuseum.

Opstellen PR en communicatieplan 2018 – 2019.

Openingstijden flexibel inzetten als daar vraag naar is.